

I 27/11

P/AD/LVK/PDL – econom 34

Brussel, 4 april 2011.

Uw correspondent : "Lars Vande Keybus" (324)

Politiek Verantwoordelijken: "R. De Leeuw"
"A. Demelenne"

NOTA AAN DE LEDEN VAN HET BUREAU

Informatienota

■ Betreft: Concrete gevolgen Economic Governance en het Competitiviteitspact?

Deze nota:

- Schetst het wetgevend kader van de Economic Governance en hoe het Pact zich hier tegenover verhoudt;
- Geeft een praktische invulling van de Economic Governance;
- Duidt op de mogelijke interventiemomenten.

1. Wetgevend kader

A. Economic Governance

De Economic governance bestaat uit twee belangrijke componenten:

- Een **strikter toezicht op de nationale begrotingen**
- Het **voorkomen van macro-economische 'onevenwichten'** door het meten van competitiviteit

Om deze beleidslijnen uit te werken, worden momenteel verschillende 'tools' op poten gezet of bestaande mechanismen versterkt. Deze **drie mechanismen** worden door middel van 6 richtlijnen ingevoerd.

Europees semester

- Het Europees Semester heeft tot doel om de begrotingen in lijn te brengen met het verstrengde Stabiliteits- en Groeipact. Het niet rigoureuus opvolgen ervan kan leiden tot financiële sancties.
- Lidstaten zullen een nieuwe, strakke begrotingstiming moeten aanhouden. Het 'Europees semester' zorgt ervoor dat landen hun begrotingen en hervormingsprogramma's voor het daaropvolgende jaar aan de Commissie moeten voorleggen.

- In januari zal de Commissie in een jaarlijkse 'groeianalyse' (Annual Growth Survey) aangeven welke richting de vooropgestelde hervormingen moeten uitgaan. Jacques Delors benoemde de AGS als het meest 'reactionaire document' dat de commissie ooit publiceerde. Het bevat verwijzingen naar de afschaffing van indexeringsmechanismen, het optrekken van de pensioenleeftijd en meer flexicurity.
- In maart zal de Europese Raad (staatshoofden en regeringsleiders) de 'strategische prioriteiten' vastleggen die zij willen terugzien in de hervormingsprogramma's (op basis van het 'competitiviteitspact' – zie onder), waarna de verschillende regeringen hun plannen aan de commissie in april voorleggen.

Stabiliteits- en Groeipact

- Een verscherping van het Stabiliteits- en Groeipact zorgt ervoor dat quasi automatisch sancties zullen worden toegekend aan landen die niet kunnen aantonen dat ze hun begroting in de hand houden.
- Landen die structureel een begrotingstekort voorleggen of niet kunnen aantonen dat hun staatsschuld voldoende wordt afgebouwd in de richting van de 60%-norm, kunnen in een 'Excessive Deficit Procedure' (EDP) worden geplaatst.
- Landen die in een dergelijke positie verkeren dienen 0,2% van hun BNP opzij te zetten. Hierna volgen aanbevelingen van de commissie om het begrotingsprobleem 'op te lossen'.
- Indien deze aanbevelingen niet gevolgd worden, wordt de 0,2% een boete.

Macro-economische Coördinatie

- Naast een budgettaire consolidatie wil de Commissie competitiviteitsverschillen binnen de EU wegwerken door macro-economische onevenwichten te 'corrigeren'.
- Dit zal door middel van een 'scorebord' aan economische indicatoren gebeuren, waaruit onevenwichten kunnen worden afgeleid. Per indicator wordt een alarmniveau vastgelegd.
- Indien de Commissie de macro-economische onevenwichten van een land als 'ernstig' beschouwt of wanneer het oordeelt dat de werking van de monetaire unie in gevaar komt, wordt een lidstaat door de Raad, in een 'Excessive Imbalance Position' (EIP) geplaatst.
- Een lidstaat in een EIP dient binnen een bepaalde periode een 'correctieve actie' te ondernemen. De Raad zal (afhankelijk van het soort onevenwicht) strikte aanbevelingen doen die betrekking kunnen hebben op budget, loonbeleid,....
- Deze aanbevelingen moeten worden vertaald in een actieplan. Indien de Raad oordeelt dat onvoldoende actie werd ondernomen, zal een jaarlijkse boete van 0,1% van het BNP door de Raad (op basis van een omgekeerde gekwalificeerde meerderheid) worden opgelegd.

B. Competitiviteitspact

- Het Pact moet worden gelezen als aanduiding van de politieke prioriteiten binnen het voorgestelde systeem van Economic Governance. Het betreft geen richtlijn.
- De specifieke aanbevelingen die de Commissie lanceert en die bij een niet-naleving leiden tot financiële sancties, **volgen de beleidslijnen uit het Pact**. Landen die voor 'grote uitdagingen' staan, kan een tijdsframe opgelegd worden om bepaalde acties uit te voeren.

- Wie competitiviteit verliest (op basis van een vergelijking van de loonkost), zal – op basis van het Pact – de aanbeveling krijgen om binnen een tijdsframe de kostenontwikkeling in lijn te brengen met de productiviteit door een herziening van de loonvormingsmechanismen (door een aanpassing van de graad van centralisatie in loononderhandelingen of de revisie van indexeringsmechanismen) of door lonen in de publieke sector in lijn te brengen met de privésector.
- Competitiviteit kan hersteld worden door de productiviteit van de economie te verhogen. Verdere liberalisering zijn hiertoe het uitgesproken middel.
- De Commissie kan na een competitiviteitsanalyse besluiten dat het wegwerken van bepaalde ‘bottlenecks’ in de arbeidsmarkt prioritair zijn: meer flexicurity en een verlaging van de belasting op arbeid (mét behoud van de globale belastinginkomsten) vormen de oplossing.
- Om de overheidsfinanciën gezond te houden zullen aanbevelingen geformuleerd worden om het pensioensysteem te liniëren met de nationale demografische situatie (vb. de effectieve pensioenleeftijd in lijn brengen met de levensverwachting), de participatiegraad te verhogen, brugpensioenen af te bouwen of meer activeringsmaatregelen te voorzien voor 55-plussers. Lidstaten kunnen worden verplicht budgettaire discipline in te schrijven in hun grondwet (via een schuldenrem).
- Bovendien zal elk staatshoofd of regeringsleider jaarlijks concrete nationale verbintenissen aangaan op basis van het Pact. Het nakomen van de verbintenissen zal jaarlijks op politiek niveau worden gemonitord door de staatshoofden en regeringsleiders van de eurozone en deelnemende landen, op basis van een verslag van de Commissie. Hieraan zijn geen sancties gekoppeld.

2. Concrete gevolgen

Voorbeeld Excessive Deficit Procedure (EDP)

Staatsschuld België = 100% BBP

Grens Stabiliteits- en Groeipact = 60% BBP

- ⇒ Op basis van de nieuwe richtlijn dient België over een periode van drie jaar jaarlijks minimaal 1/20ste van het verschil tussen de eigen staatsschuld (100%) en de grens (60%) af te bouwen. => België dient een jaarlijkse vermindering van 2% BBP voor te leggen

Stel:

- 1) België slaagt hier niet in => België wordt in een EDP gezet (enkel na een globale analyse, dit gebeurt niet automatisch op basis van een numerieke analyse)
- 2) Automatisch zal België +/- 700 miljoen euro opzij moeten zetten (0,2% BBP) -> enkel indien in de Raad een gekwalificeerde meerderheid tegen de boete wordt gevonden, wordt deze niet opgelegd.
- 3) Raad van Ministers formuleert aanbevelingen op basis van het Pact:
Voorbeeld aanbeveling: “België dient zijn pensioenstelsel te hervormen zodat vroegtijdige uitstroom beter vermeden wordt”.
- 4) België volgt de aanbeveling niet op => boete vervalt in een crisisfonds, indien er geen gekwalificeerde meerderheid tegen wordt gevonden.

Voorbeeld Excessive Imbalance Procedure (EIP)

Stel:

1) Het 'scorebord' aan indicatoren meldt dat de 'Reële Effectieve Wisselkoers' (nominale wisselkoers gecorrigeerd door de evolutie van de arbeidskosten) in België te snel stijgt.

M.a.w. de loonkosten stijgen te snel.

2) Raad beslist (na een globale analyse, is niet enkel op basis van numerieke gegevens) om België in een EIP te plaatsen én vraagt België een 'correctief' actieplan op te stellen op basis van een aanbeveling van de Raad op basis van het Pact.

Voorbeeld aanbeveling: "hervorming van het indexeringsstelsel om olieschokken beter op te vangen"

3) De Raad beslist dat er geen 'passende actie' is ondernomen.

4) De Raad legt een jaarlijkse directe boete op van 0,1% van het BBP voor ieder jaar dat er niet aan de boete is voldaan (350 mio euro).

3. Waar staan we nu?

- De voorstellen voor het instellen van de 'Excessive Deficit Procedure' (verstrenging Stabiliteits- en Groeipact) en 'Excessive Imbalance Procedure' (monitoring van onevenwichten, waaronder de loonkosten) worden op 19 april gestemd in de Commissie 'Economische en Monetaire zaken' van het Europees Parlement (EP).
- Voor deze stemming zullen meer dan 2.000 amendementen worden behandeld in deze Commissie. Het EVV heeft eveneens tal van amendementen opgesteld die de voorstellen matigen.

Mogelijke interventie: benaderen van alle 'gematigde' leden in deze commissie om deze amendementen in het voorstel te krijgen.

- Na de stemming in deze commissie is het onwaarschijnlijk dat de voorstellen nog gewijzigd kunnen worden, aangezien het Parlement in de meeste gevallen de opinie van de interne commissies volgt.
- In de periode mei-juni starten de onderhandelingen tussen de Raad en het EP om tot een consensus tekst te komen. In deze periode is het belangrijk om alle Belgische parlementsleden te 'informereren'.
- In de Raad wordt overeenstemming bereikt op basis van een kwalificeerde meerderheid.
- Juni (tussen 6 en 9 juni): stemming in de plenaire vergadering van het parlement, goedkeuring op basis van een gewone meerderheid.

Anne Demelenne
Algemeen Secretaris

Rudy De Leeuw
Voorzitter